

K A R O L I M A G N I I M P E R I V M.

Balearicum jacet, & pars ea Germaniæ, quæ inter Saxoniam & Danubium, Rhenumque ac Salam fluvium, qui Thuringos & Sorabos dividit, atque à Francis qui Orientales dicuntur colebatur; & præter hæc, Alemanni tantum atque Bajoarii ad Regni Francorum potestatem pertinerent, ipse per bella primo Aquitaniam & Vasconiam, & totum Pyrenæi montis jugum adjunxit, omniaque ad Iberum usque amnem, qui apud Navarros ortus, fertilissimos Hispaniæ agros secat, & sub Dertosæ mœnia Balearico mari miscetur. Deinde Italiam totam ab Augusta Prætorium usque in Calabriam inferiorem, ubi Græcorum & Beneventanorum erant confinia. His præterea addidit Saxoniam, quæ duplo latior est Francia Orientali, quum ei longitudine possit esse æqualis. Ad hæc utramque Pannoniam, & oppositam in altera Danubii ripa Daciam. Tum Istriam, & Liburniam, & Dalmatiam, exceptis quibusdam maritimis civitatibus. Postremum, omnes barbaras & feras Germaniæ nationes, quæ inter Albim & Vistulam, Oceanumque & Danubium sternuntur, inter quas fere præcipui sunt Velatabi, Sorabi, Abodriti, Bojemani, Marari. Cæteras vero gentes, quarum multo major est numerus, in deditionem accepit. Eundem Imperatorem suum agnovere cæteri Europæ reges Christiani: nam Danos & Saracenos odium religionis ab ipso avertit. Adelfonsus Galiciæ & Asturiæ Rex, capta Olyssipona, misit ad ipsum victoriæ suæ signa, neque, si scriberet, aliter se quam illius proprium vocabat. Scotorum in Hibernia Reges, ejus se subditos ac servos, ipsum vero Dominum suum appellabant. Britannia Reges nullum certius præsidium quam in Karoli gratia potentiaque habuerunt. Itaque Eardulphus Nordanimbrorum Rex patria sua & regno pulsus, per ipsum restitutus est. Ipse quinetiam Persarum Rex Aaron bis ipsum per Legatos adoravit, quod & Saracenorum Reges non semel fecerunt. Tanta fuit tunc Imperii Francici majestas. Sed & Orientis Imperator Michael Carolum ΒΑΣΙΛΗΑ & Imperatorem per Legatos suos salutare iussit. In hac vero terrarum amplitudine habuit sibi subjectas Metropolicas civitates xxi, Romam, Ravennam, Mediolanum, Forum Iulii, Gradus, Coloniam, Maguntiacum, Iunaniam five Saltzburgum, Treveros, Senonas, Vefontionem, Lugdunum, Rothomagum, Rhemos, Arelaten, Tarantasiam, Ebrodunum, Burdigalam, Turones, & Biturigas. Hujus autem Imperii constituendi necessitas summa fuit. Nam quum post Augustulum per totos annos cccxxv nullus fuisset in

Occidente Imperator, tanta ubique suborta fuerat rerum conturbatio atque confusio, ut neque Ecclesia Christiana sine defensore, neque Respublica sine Imperatore diutius stare posset. Saraceni quippe ex Asia profecti, Hispaniam invaserant, iidem Aquitaniam, Gothiam, reliquamque Galliam occupare adgressi fuerant. Italiæ ora maritima undique exposita erat prædæ Barbarorum. Eadem erat insularum, Corsicæ, Sardinia, Balearium, ratio. Longobardi Italiam infestabant, Ecclesiæ bona rapiebant, ipsam quoque Imperii sedem, & Ecclesiarum matricem Romam invasuri, nisi ipsorum conatibus tempestive occurreretur. Inter hæc mala gemebat Ecclesia, neque ullum ab Imperatore Byzantino, qui & suis ipse malis ferendis adversus Sarracenos & Bulgaros vix sufficiebat, & ob privatas quasdam causas ab Ecclesia Occidentali erat alienior, auxilium expectabat. Hoc ergo statu datus est à Deo Ecclesiæ Imperator Karolus, Rex Francorum & Longobardorum, qui primum Advocatus, postea Patricius, ac tandem Imperator Romanorum renuntiatus est à Leone Papa, cui tunc incumbebat transmissa à B. Petro ad ipsum Ecclesiæ Catholica cura, Leone Byzantino ob hæresim odiumque Catholicorum Imperio simul & communione sanctorum, ut Platina testatur, remoto, & acclamante populo, KAROLO AVGVSTO, à Deo coronato, Magno, & Pacifico, Romanorum Imperatori, vita & victoria. Sic ergo, ut scribit Poeta Saxo,

*Ipsus imposuit capiti Leo Papa coronam.
Conclamat pariter populus, sacra personat ades
Ingenti iubilo, vox fertur ad æthera plebis
Romana, sic concordia simul ore canentis,
AVGVSTO KAROLO MAGNO, pacemque ferenti,
Imperii merito Romani sceptrum tenenti,
Gloria, prosperitas, regnum, pax, vita, triumphus.
Post laudes igitur dictas, & summus eundem
Præsul adoravit, sicut mos debitus olim
Principibus fuit antiquis; ac nomine dempto
Patricii, quo dictus erat prius, inde vocari
AVGVSTVS meruit, PIVS, IMPERII quoque PRINCEPS.*

Nec debuit alibi, aut ab alio, aut in alium conferri tunc illa dignitas. Nos Imperii Karolini typum ita depinximus, ut confinia Europæ, Africa, Asiæque, ad ejus ævi historiam melius intelligendam, adjunxerimus.